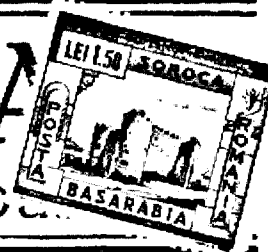

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARAD

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Mângăiați, mângăiați poporul...

Vin Sărbătorile. Suntem în ajunul lor.

Crăciunul este de regulă sărbătoarea belșugului; Nașterea Domnului, ziua bucuriei și a păcii universale...

Anul acesta se pare că avem alte sărbători. Colindătorii poate vor fi mai puțini, mai domoli și mai îngândurați. Colindele vor fi mai duioase și vor stoarce multe, multe lacrimi, mai ales în casele unde frații, soții sau feciorii sunt duși pe front, sau... în împărăția de unde nu mai este întoarcere.

Vor fi multe suflete înfrîștate și fețe plânse, multe răni care sângerează și dureri care așteaptă un cuvânt de mângăere, o alfiie de alinare, sau o mână de ajutor.

În astfel de împrejurări, auzim tot mai deslușit și mai poruncitor glasul profetului: „Mângăiați, mângăiați poporul meu... Îmbărbătați Ierusalimul... Gătiți calea Domnului... Sue-te pe pisc de munte, sol de bucurie al Sionului, înalță glasul tău cu putere, sol de bucurie al Ierusalimului, ridică glasul și nu te teme! Spune... Iată, Domnul Dumnezeu vine ca un viteaz și brațul lui supune tot. Iată că plata biruinței lui este cu el și răsplata isbânzii merge înaintea lui. Ca un Păstor care paște turma sa, aduna-va mieii cu brațul său și îl va purta la sânul său, și va călăuzi blând oile care alăptează” (Isaia).

Acum e vremea profeților și apostolilor vestitori de mângăere, vremea magilor aducători de daruri.

Creștinismul e religia mângăerii și a mântuirii. Dumnezeu nostru e „Părintele îndurărilor și a toată mângăerea, cel ce ne mângăe pe noi în tot necazul nostru, ca să putem mân-

găia și noi pe toți cei ce sunt în orice suferință, prin mângăerea cu care suntem mângăiați noi înșine de Dumnezeu” (II Cor. 1, 3-4). Creștinul precum e părtaș suferințelor, așa și mângăerii, ca „să nu ne punem încrederea în noi, ci în Dumnezeu” (ib. v. 7-9).

Se simte lipsa, trebuința mângăerii. Orice mângăere este o bucurie, un dar al Duhului Sfânt.

În împrejurările de astăzi, poporul nostru așteaptă întristat și insetat vești de bucurie, cuvinte de mângăere.

Câtă încântare și câtă lumină nu strălucește pe fața Românilor, când i-ai făcut un bine sau i-ai dat o mângăere. Câte mulțumiri, câte binecuvântări și câte emoții.

A mângăia pe cei întristați este o mare virtute creștină, o faptă a îndurării sufletești.

Filosoful E. Boutroux a văzut în „comunitatea de sentiment, adica de suferință” cu cei nenorociți, idealul cel mai înalt. Nimic mai nobil și mai evanghelic, decât mângăerea. Cine mângăe, alină și vindecă rana durerilor.

Când vin sărbătorile Nașterii Domnului și steaua magilor se apropie de peștera Vifleemului, apropie-te și tu, frate, cu balsamul mângăerii, de sufletele întristate. Fii solul Domnului. Chiar și atunci când rămâi mut în fața durerii aproapelui, ca prietenii în fața dreptului Iov, însași prezența ta, privirea ta blândă e consolatoare.

Deci încă odată și totdeauna, „prin răbdarea și mângăerea Scripturilor nădejde să avem” (Rom. 15, 4).

Acestea zice Domnul:

Mângăiați, mângăiați poporul meu...

Mângăiați pe cei ce plâng.

Descălecări crișene în Basarabia*)

Ruinele Chișinăului

Mă găsesc în Chișinău pentru prima dată în viață. Se cade, ca înainte de a-l părăsi, să-i vizitez încăperile pe care le oferă privirilor vizitatorilor săi.

Dar vai, cât de ciudat mi se pare orașul acesta Chișinău despre a cărui podoabe, localnicii vorbeau cu atâta nostalgie; și din tot ce a avut n'a mai păstrat decât numele și amintirile ce se leagă de numele său.

Peste tot nu vezi decât ruini: și ruinele acestui oraș, capitală de provincie, mă impresionează adânc. Palatul mitropolitan este distrus în întregime; iar în curtea fostei reședințe mitropolitane se găsesc o mulțime de statui și statuete lucrate fără cele mai elementare reguli de simetrie, ca să nu mai pomenim de simțul artistic de care a fost lipsit complectamente, zidarul lor. Aminteau parcă, de statuetele zeilor pe care le-a făcut neamul jidovesc, în pustie și la care se închinau, în timp ce Moise se ruga. În fața palatului mitropolitan se mai vede încă pedestalul pe care a fost cocoțat chipul lui Stalin, acea urâciune a pustiirii aflătoare în locul cel sfânt.

Frumoasele clădiri ale Chișinăului de altădată azi nu mai sunt decât mormane uriașe de molozuri care fumegă și care dau din ele duhoare de cadavre de ale creștinilor pe cari jidanii spurcați i-au îngropat de vii, vrând prin aceasta să arate lumii întregi ce sunt în stare să săvârșească în țara unde ei sunt stăpâni, fie chiar numai câteva ore.

Catedrala mitropolitană, de trei ori înfrumusețată și împodobită, așisderea este pârjolită.

Intr'o noapte, asemănătoare aceleia în care a fost vândut Mântuitorul Hristos, Iuda, după ce a săvârșit oribilul masacru, îngropând de vii 76 de creștini sub zidurile unei case și mulți alții nedescoperiți încă, a alergat spre sfântul sanctuar al creștinilor și a aruncat asupra lui foc și pară. Apoi s'a dus Iuda, dispărând în rândurile duhurilor rele care umblau pe acea vreme și în a căror slujbă se afla: cel întocmai ca fiara.

Nebuneasca ispravă a tiranului celui păgân a tulburat pe poporul cel binecredincios, care privea cu îngrozire, la focul cel mistuitor și cerea cu mâinile întinse spre cer, ajutorul Celui Prea Înalt.

Minunea cea mare

Dumnezeul Părinților și al nostru, Cel ce a prefăcut de demult focul în rouă, a suflat și de

data aceasta duh răcoritor și a stins focul care încercuia cu văpăile sale sanctuarul sfânt.

Căci vrere dumnezeiască a fost ca unul din cele 3 altare ale catedralei mitropolitane să rămână neatins de văpaia focului.

Deasemenea, Icoana Maicii Domnului, care era așezată în naosul cel mare al catedralei, numită de creștinii localnici: „Mângăetoarea celor scârbiți” n'a cunoscut puterea mistuitoare a focului jidovesc.

Și s'a întristat Iuda aflând de nereușita planului său mârșav.

Pe oricare stradă din Chișinău de te vei duce vei găsi același decor: *ruinele*. Acestor ruini, europenii le-au dat numele următor: operă de artă și civilizație jidovească; iar noi le mai zicem: hulă urită lui Dumnezeu.

Și am vrut să aflu care este taina acestor isprăvi mârșave? și deslegarea am aflat-o în testamentul lui Iuda.

Opera lui Iuda

Legenda ne spune că Iuda cel vânzător de Hristos, înainte de a se spânzura de craca copacului din Valea urâciunii, a ascuns un sul de pergament sub greutatea unei lespezi de piatră ce se număra între acele ce alcătuiau treptele pe care te urcai la Templul din Ierusalim.

Iuda a ascuns sulul de pergament sub acea lespede de piatră, cu scopul ca frații lui, la vremile de apoi, să-l găsească și să-i execute cuprinsul; știind că treptele acelea nu erau urcate decât de cei de o seminție cu dânsul. Și la anul al 70-lea după Hr. rostogolindu-se acele lespezi, prin învâlmășeală de lupte, testamentul lui Iuda a ieșit la iveală și a fost găsit de unul din descendenții vânzătorului. Atunci, sfat au făcut bătrânii popoului și au hotărât ca acel sul să fie multiplicat în zeci de mii de exemplare și împărțit, ca o zestre, tuturor fiilor și fiicelor lui Israel, ce urma să se răspândească, după această dată, întocmai ca o pulbere netrebnică, peste întreaga suprafață a pământului. Bătrânii israeliteni au legat pe fiii lor cu jurăminte să execute, fără șovăire, porunca cea iudaicească. Și unul din paragrafele acestui testament are cuprinsul următor: „Fii ai lui Israel, aruncați foc și pară asupra altarelor creștine; distrugeți tot ce este sfânt; nimiciți artă și operă și tot ce este creștin; astfel făcând mă veți continua pe mine care am vândut pe Hristos părinților voștri, spre răstignire. Intrebuințați orice mijloace numai să-mi îndepliniți această dorință”.

*) Din amintirile călătoriei misionare făcută de Ierarchii Mitropoliei Ardealului în Septembrie 1941, prin Basarabia și Transnistria.

S'au scurs 1871 de ani de când fiii lui Israel, execută fără șovăire această poruncă testamentară a lui Iuda. Și aceasta n'a rămas o taină pentru neamul cel creștinesc.

Mi-a fost dat și mie să văd urmările acestui testament. Chișinăul e ruină, e pustiu; și ruinele lui grăesc tuturor celor ce-l privesc, despre isprăvile fiilor lui Israel; ele sunt o mărturie vie, că fiii lui Israel execută fără șovăire testamentul lui Iuda. Și jidanii s'au dus din cetatea creștinilor, după ce i-au dat foc, și nu s'au mai întors. Căci scris este: „Nu vor locui lângă Tine cei ce viclenesc, nici vor petrece călcătorii de lege în preajma ochilor Tăi; urât-ai pe toți cei ce lucrează fără de lege“ (Ps. 5, 4).

După ce am văzut toate ruinele Chișinăului, am șezut jos și m'am măhnit cu dăhul, aducându-mi aminte de slava și frumsețile lui de odinioară, din care n'a mai rămas decât doar imaginea-i săpată în memoria bătrânilor, despre care vor povesti, în nopțile de iarnă, nepoșilor lor: A fost odată un oraș frumos...

Arcul de Triumf

Mai are ceva Chișinăul, ce te îmbie spre veselie: este Arcul de Triumf, așezat în fața ~~Catedralei, pe sub care a trecut, triumfal, viteza~~ noastră oștire, desrobitoria Basarabiei și nimicitoarea bolșevismului de aici.

Frații basarabeni l-au făurit, și l-au dăruit, ca prisos simbolic al inimei lor, vitejilor noștri ostași, în semn de recunoștință, că i-au slobozit din cătușele bolșevismului.

Inscripția de pe el: „*Cinste desrobitorilor Basarabiei*“.

Zodia ne spune că Armata română va trece din victorie în victorie.

La Tighina

După ce mi-am făcut ochii roată m'am îndreptat spre chilia mea pentru a-mi lua bagajul și a porni mai departe, în drumul nostru. Sosit aici, fratele Bogdan mă încunostește, că o roată din numărul celor patru lipsește dela mașina noastră. Șoferul Ilie n'a fost destul de vigilent în lipsa noastră.

Toate străduințele noastre pe care le-am pus pentru repararea mașinei și înlocuirea lipsurilor au fost zadarnice; căci în Chișinău nu se afla decât un singur atelier și acela pentru trebuințele Armatei.

Astfel suntem nevoiți ca mașina noastră, care până ieri ne producea când haz când necaz,

s'o lăsăm în curtea casei eparhiale, rezemată pe butuci. Părintele Bogdan se întristează, iar eu mă bucur căci grijurile noastre s'au împuținat cu una. După ce ne-am lăsat din lucruri în paza părintelui Nicodem, bucătarul Prea sf. Efrem, luând cu noi numai cele necesare la slujbe, pornim per pedes până la răscruce de drumuri. Aici ne ajunge din urmă o mașină nemțească ce pleca spre Tiraspol. Pentru a 2-a oră apelăm la bunăvoința soldaților germani. Buni și serviabili ca întotdeauna, ne iau cu mașina până la Tighina, capitala județului nostru de activitate misionară.

În ciuda tuturor greutateților ce ni se pun în cale, ca: ploaie ce cădea din abundență, drumuri desfundate, și lipsă de mijloace de locomoție cu care să ne deplasăm dela o comună la alta — cu scopul de a cerceta un număr cât se poate de mare de comune și a semăna printre creștinii oropsiți mângăierea — noi ne facem datoria și ne sârguim a executa programul misionar.

Insoțim pe Prea Sfințitul nostru Andrei prin comune unde se săvârșesc de către preoții misionari diferite slujbe și se predică.

În cele din urmă, Prea Sfinția Sa vizitează spitalul de răniți din cetatea Tighinei, unde împarte soldaților peste 2500 de cărți de rugăciuni, cruciulițe și iconițe, predicând în fiecare salon de bolnavi, alinând astfel suferințele celor răniți, atât prin daruri cât și prin cuvântul-I mângăietor.

Nici aceste ținuturi, din împrejurimile Tighinei, n'au fost cruțate de mâna distrugătoare a lui Iuda. Și aici, cei fără de Dumnezeu au distrus tot ce au creștinii mai scump: Bisericele. Așa de pildă, în comuna Varnița am găsit biserica dărâmată. Și era o mândrețe de biserică. Fiara apocaliptică, urmărită de ostașul lui Hristos, n'a avut răgaz să-și pună în aplicare planul-i criminal de a distruge tot ce este creștinesc, înainte de a trece blestematul râu, Nistrul, care a format, până ieri, hotar între Neamul românesc de dincolo și de dincoace de apele lui.

Și povestesc localnicii, că după ce a trecut apa Nistrului, s'a uitat Fiara înapoi și a văzut că biserica satului rămăsese întreagă. S'a infuriat atunci și a aruncat, ca Zâmbra Lumii din povești, foc din nările ei, pentru a lungi, prin obstacole formate din dărâmături, calea dintre ea și adversarul-i Făt-frumos care era gata-gata s'o ajungă. Și focul asvârlit din nările ei, a mistuit și sfântul altar al bisericii din satul Varnița, împuținând astfel cu încă unul numărul Altarelor creștine unde se află Taina puterii ostașului român, despre care lucru nu este neștiutoare Fiara apocaliptică.

Iulian, ieromonahul

Despre ce să predicăm?

În a II zi de Crăciun, 26 Decembrie 1941, să vorbim despre temeiul Cultului Maicii Domnului.

A II zi după Nașterea Mântuitorului, Biserica prăznuște pe Maica Domnului, care prin minunata umbră a Sf. Duh (Lc. 1 v. 35) s'a făcut: *Biserica cea vie a lui Dumnezeu, Cetate insufletită a împăratului, Pomul vieții ce a rodit pe Hristos Domnul*. În felul acesta, în strânsă legătură cu prea luminatul praznic, învățăm a cunoaște deindată și pe pricinuitoarea bucuriei.

Fiecare suflet de creștin este o Biserică a lui Dumnezeu (1 Cor. 3 v. 16), a cărei temelie s'a pus prin taina Sf. Botez și a Mirului. În ea Hristos își are altarul de jertfă și de rugăciune. Unde Iisus Hristos și-a făcut lăcaș într'un suflet, acolo El sfințește un colț și pentru Maica Sa, iar sufletul în care Maica Domnului își are lăcașul de cinste, Ea îl sfințește pentru Fiul Ei. Astfel, vedem pretutindenea pe Maica Domnului cinstită alături de dumnezeescul Ei Fiu. Nu este biserică ortodoxă în care dumnezeiasca Maică să nu își aibă tronul și icoana la loc de cinste, și nu se face vre-o rugăciune către Fiul Ei, în care să nu se facă pomenire și de Ea, și să nu se ceară și ajutorul Ei. Recunoștința creștină îi păstrează numele și chipul alături de Fiul Ei, ca Aceleia care este pregătitoarea mântuirii noastre.

Deodată cu numele lui Iisus am învățat a cunoaște și numele Fecioarei Maria, și cu cât chipul lui Iisus se întruchipează mai mult în noi, cu atât mai viu strălucește în inima noastră și chipul Maicii Sale. Cu cât trăsăturile feței Mântuitorului ni se fac mai cunoscute, și privirea sufletului nostru devine mai adâncă în taina persoanei Lui, cu atât ne simțim mai legați sufletește și de dumnezeiasca Lui Mamă.

În viața Lui O întâlnim la fiecare pas. La Naștere și-L întâlnim la sânul Ei, în fuga spre Egipt odihnind la pieptul Ei, în Nazaret și-L vedem până la 30 de ani supus Ei, iar pe dânsa păstrând în inimă toate cuvintele privitoare la El (Lc. 2 v. 51). O vedem apoi plină de tristețe, dar și de resemnare, sub Crucea Lui (In. 19 v. 25), iar pe El luat de pe Cruce, iarăși învăluit de pieptul Ei, ca pentru întâia dată. Nu putea lipsi Ea de lângă El nici în mărirea cerească. Dacă pe pământ El a făcut-O părtaşă de suferința Lui, se cuvenea să O împărtășească, după Adormire, și de neapusa Lui strălucire. Deaceia adorarea Lui și preamărirea (supravenerarea) Ei au devenit nedespărțite. Gândul și rugăciunea către Ea se face, în mod firesc, floarea, ecoul și mireasma rugăciunii către El.

Dacă însuși Mântuitorul nu s'a rușinat de sânul Fecioarei, ci după planul cel vecinic al lui Dumnezeu (Gal. 4 v. 4) a primit a se naște ca om din Ea, atunci nu mai poate fi nici o pricină de a-L scoate din brațele Maicii, spre a-L adora numai ca Dumnezeu. „Orice duh care nu mărturisește pe Iisus ca *venit în trup*, nu este dela Dumnezeu” (1 In. 4 v. 2-3). Ori unde înflorește credința creștină și rugăciunea, acolo și cultul Maicii Domnului este în floare. Unde însă lipsește venerarea Ei, acolo trunchiul credinței este bolnav. Adorarea lui Iisus aduce cu sine, în mod firesc, venerarea Maicii Sale, iar aceasta promovează adorarea Fiului.

Nicidecum nu se micșorează cinstea Fiului prin venerarea Maicii Sale. Cinstea ori necinstea maicii noastre o simțim și noi înșine ca a noastră. Cinstirea Maicii Preacurate este tot o formă a cinstirii Fiului Ei. Precum mărirea cerească a Fiului învâluie în strălucire și pe Maica Sa, așa și cinstirea adusă Ei se răsfrânge asupra Fiului. Chemarea Fiului este oarecum și de a O face pe Ea Stăpâna lunei, iar întreaga Ei viață este închinată slujirei Lui. Ea nu află altă mulțumire decât a-I sfinți Lui inimile închinătorilor Ei.

Cu privirea blândă de Mamă iubitoare, cu strălucirea virtuților și a curățeniei, Maica Domnului pătrunde inimile și le mișcă. Ea ajută păcătosului să afle calea pocăinței, mângăie în suferințe, întărește în credință, și insuflă în inimi hotărâri sfinte, întemeiate pe iubire. Ea este călăuza cea mai sigură a inimilor spre Hristos. Cine o are pe Ea, acela are mântuirea asigurată. Unde Ea lipsește acolo temelia mântuirii este primejduită. Nu e cu putință să piară cineva care și-a legat sufletul de Ea. A i se preda Ei — zice sf. I. Damascei — înseamnă a se îmbrăca în armatura harului, pe care Dumnezeu îl dă aceluia pe cari îi lasă să ajungă la fericire. Istoria arată că huliitorii Maicii Domnului au ajuns să nege și dumnezeirea Fiului Ei. Cu cât a fost însă mai curată cinstirea Maicii Domnului, cu atât mai vie a fost și credința în Fiul Ei, mai creștinesc traiul și mai înfloritoare virtuțile.

Dacă simțim că Mântuitorul e prea departe de noi, încât nu putem atinge nici poala hainei Lui (Mt. 9 v. 21), fiindcă între El și noi stă norul păcatelor, atunci să alergăm la Maica Lui și să-i spunem necazul nostru. Ea ne va povățui la El. Iar dacă nu ne-am simțit îndeajuns copiii Ei, fiindcă iubirea față de Ea ni s'ar fi răcit, să mergem la Fiul și să-I cerem harul unei iubiri adevărate către Maica Lui. Să legăm și inima copiilor noștri de inima Ei și a dumnezeescului prunc pe care-L vedem la sânul Mamei. Să le spunem: „Iată, Mama ta!” (In. 19 v. 26, 27) Cinsteste-o! Iar Ei să-I închinăm

copilul nostru spunându-I: „Iată fiul tău“. Păstrează-l la Fiul Tău!

Crăciunul este sărbătoarea de înfrățire a familiei creștine cu Sf. Familie din Vifleem.

In ziua sf. Mucenic și Arhidiacon Ștefan, 27 Decembrie 1941, să vorbim despre mucenicie, ca una din pricinile răspândirii creștinismului în lume.

Cum de a biruit încurând asupra lumii vrăjmașe Messia cel venit ca prunc nevinovat, a cărui Naștere a fost însoțită de uciderea celor 14.000 prunci (Mt. 2 v. 16), și care a trebuit să fugă în Egipt dinaintea mâniei lui Irod? Răspunsul la această întrebare îl primim astăzi, în ziua morții celui dintâiu mucenic al creștinătății, — cea dintâi jertfă de sânge pe temelia Crucii lui Hristos, — care este arhidiaconul Ștefan. Din cazul lui putem cunoaște că la temelia Bisericii creștine, — care nu este o împărăție din lumea aceasta (In. 18 v. 36), — nu stă nici înțelepciunea omenească (1 Cor. 2 v. 5) nici puterea lumească (Mt. 26 v. 53; In. 19 v. 11). ci imitarea jertfei de bunăvoie a Mântuitorului.

Două lumi s'au ciocnit (Mt. 10 v. 34). Deoparte „lumea“ (cei necredincioși. In. 1 v. 10) care se împotrivesc lui Dumnezeu și care nu poate răbda „lumina“ fiindcă îi vedește faptele rele (In. 3 v. 19—20; Efes 5 v. 13), de aceea caută să înnece în sânge adevărul; de cealaltă parte *duhul lui Hristos*, care nu se teme de cei ceucid trupul (Mt. 10 v. 28), pe care nimic nu-l poate despărți de iubirea lui Dumnezeu (Rom. 8 v. 38—39), și de aceea îndrăznește, știind că Hristos a biruit lumea (In. 16 v. 33).

Conflictul acesta îl vedem deslănțuit și la moartea lui Ștefan, unul din cei 7 diaconi „bărbat plin de credință și de Duhul Sfânt, plin de dar și de putere, care făcea minuni și semne mari în popor“ (F. Ap. 6 v. 5, 8). Când în sinagoga din Ierusalim se făcu pricire în privința dumnezeirii lui Iisus Hristos, Ștefan apără adevărul cu atâta putere încât vrăjmașii Mântuitorului „nu puteau să se măsoare cu înțelepciunea și cu duhul cu care el vorbea“ (v. 10). De aceearecurseră, ca în cazul Mântuitorului (Mt. 26 v. 60), la martori mincinoși, acuzându-l că ar fi spus că Iisus va strica templul și legea lui Moise (v. 13—14). Inzadar a fost cuvântarea lui Ștefan plină de duhul adevărului, sprijinită pe dovezile din sf. Scriptură, care mărturiseau că Iisus Hristos este Messia cel făgăduit, că i cei orbiți de necredință (2. Cor. 3 v. 15) nu putură scăpa de muștrarea glasului lui Ștefan decât ucigându-l cu pietre. La fapta aceasta era de față și tânărul Saul, care păzea veșmintele ucigașilor (F. Ap. c. 7).

În felul de a se purta, precum și în moartea

lui Ștefan vedem repetându-se felul de viață a Mântuitorului. Aceeaș răvnă pentru a grăi adevărul, aceeaș lipsă de teamă în fața morții, aceeaș răbdare a chinurilor, aceeaș iertare și rugăciune pentru ucigași (F. Ap. 7 v. 60), și aceeaș împăcare în fața morții nevinovate, care fa e să strălucească fața celui „adormit“ ca a unui înger. Sângele mucenicilor s'a făcut, cu adevărat, sămânța creștinismului, — precum zice Tertulian.

Moartea celui din aiu mucenic creștin ne arată puterea cea neînfrântă a credinței care a biruit lumea. Abia a strălucit în lume Soarele Dreptății, și iată că mucenicii creștini, dornici de a se muta la adevărata viață, s'au grăbit a și-o răscumpăra pe aceasta trecătoare, urmând pe Domnul. Ca un ostaș și slujitor credincios al Împăratului Hristos, Ștefan mărturisește ca un leu pe Iisus cel născut, și prin sânge trece la cetățenia cerească, între „cei întâi născuți“ ai Bisericii și casnici ai lui Dumnezeu (Efes. 2 v. 19—20; Evr. 12 v. 22—24). Stăpânul a venit la noi cu trup, iar sluga a ieșit din trup spre a se sălășlui cu cetele cerești. Răvnind viața îngerească, atunci când Stăpânul cu chip smerit a intrat în peștera lumească, Ștefan, începătorul mucenicilor, iese din răutatea omenească, împins fiind de dragostea Stăpânului. Svârliturile de pietre, ca niște trepte și scări la cereasca suire s'au făcut pentru Ștefan.

Mai mult decât cu aur și pietre scumpe, cununa lui din pietre, făcutu-s'a piatră scumpă păstrată în vistieriile cerești. Ca un luceafăr alături de Soare, primul mucenic Ștefan, strălucește în Biserică (Mineiu).

Dovadă că sângele mucenicilor și pilda vieții creștine a rodit biruința creștinismului, este și cazul convertirii prigonitorului Saul și schimbarea lui în cel mai zelos Apostol al lui Hristos. Tânărul Saul, care aproba uciderea mucenicului Ștefan (F. Ap. 7 v. 58), fiind plin de răvnă pentru legea lui Moise, socotea că face o faptă plăcută lui Dumnezeu prigonitorind pe creștini (F. Ap. c. 9 v. 1—2). Hristos însă își arată puterea și față de dânsul. Rugăciunea mucenicului Ștefan pentru ucigașii săi (F. Ap. 7 v. 60) a rodit minunat. Pe când vrăjmașii socoteau că au astupat, cu moartea lui Ștefan, un izvor, că au amuțit o gură cu puterea unei trâmbiți, și au scos din luptă un luptător aprig pentru Hristos, Domnul deschide în locul lui un alt izvor, o altă gură, și pune un alt luptător în persoana Apostolului Pavel. În lupta dintre „lume“ și duhul lui Hristos, a biruit acesta, nu prin foc și sabie ci prin puterea sufletului creștin, înzestrat cu: credință, răbdare, și iubire chiar și față de dușman. Lupta continuă și astăzi, și nu este altă cale de a câștiga cununa biruinței decât cea arătată de Mântuitorul (Mt. 16 v. 24).

Prin venirea în lume a Mântuitorului ușile mântuirii ne sunt deschise și brațele Tatălui cereșc, întinse, ne așteaptă. Iubirea lui Iisus Hristos ne cheamă și ne îndeamnă ca prin viață creștinească vrednică să ne dobândim mântuirea cea vecinică.

„Dreptul de se va sfârși, mai înainte întru odihnă va fi. Plăcut lui Dumnezeu fiind l-a iubit, și viețuind între păcătoși s'a mutat. Răpitu-s'a, ca să nu schimbe răutatea mintea lui, sau înșelăciunea să înșale sufletul lui“ (Înțel. lui Solomon 4 v. 7, 10—11).

„Ci spre aceasta ați fost chemați, că și Hristos a pățimit pentru voi, lăsându-vă pildă, ca să urmați urmele Lui“ (1. Petru 2 v. 21).

In Dumineca după Nașterea Domnului, 28 Decembrie 1941, să vorbim despre biruința creștinismului în lume.

Iisus Hristos, cel născut din Fecioara Maria, este nu numai om ci și Dumnezeu adevărat. Dovadă: a) *persoana* și lucrurile săvârșite de El în viață; b) *duhul Lui* (puterea cea nevăzută, lucrătoare în suflete) care a schimbat fața lumii prin religia creștină, chiar după înălțarea Lui la cer.

În *persoana* lui Iisus Hristos s'au împlinit toate profețiile messianice, după care: *insuși Dumnezeu* ni se va arăta spre mântuire (Ps. 117 v. 27—28); Dumnezeu va trimite pe *Cuvântul Său* și ne va vindeca scoțându-ne din stricăciune (Ps. 106 v. 20); și nu sol, nici înger, ci *insuși Domnul* ne va mântui *răscumpărându-ne* (Is. 63 v. 9).

Un sf. Părinte vede dovada *Dumnezeirei* lui Iisus Hristos în următoarele: După ce Dumnezeu cel adevărat, Cuvântul lui Dumnezeu (In. 1 v. 1) s'a făcut om, au început oamenii să se lapede de *închinarea la idoli*; după ce a apărut pe pământ Mântuitorul, *au amuțit prezicerile oracolelor păgânești*; după ce Domnul a biruit moartea și s'a sculat cu trupul din întunerecul mormântului la viața cea luminată, oamenii *disprețuiră*, ca pe niște biete ființe muritoare, pe *zeii și eroii cântați de poeți*; când Cuvântul și puterea lui Dumnezeu, Stăpânul tuturor fapturilor, s'a milostivit de slăbiciunea omenească și s'a arătat pe pământ, *fu răpusă puterea și înșelăciunea demonilor*; după ce Cuvântul dumnezeesc a venit la oameni *se risipiră vrăjitoriile și școalele vrăjitorilor fură închise*; și în clipa când se arată pe pământ înțelepciunea cea adevărată a lui Dumnezeu, *înțelepciunea păgânilor se făcu nebunie*. Odiñoară oamenii, pe întreg rotogolul, rătăceau în întunerecul superstiției și afară de idoli nu aveau alt Dumnezeu. Acum aleargă dela altarele idolilor la Hristos, pe care L adoră ca pe Dumnezeu, și prin El ajung

la cunoștința Tatălui celui vecinic, care mai înainte li era ascuns. Cine este acel Hristos, a cărui nume și prezență întunecă toate celelalte, a cărui putere birue toate, și a cărui învățătură umple lumea întreagă de lumină? Dacă El este numai om, atunci păgânii să ne răspundă: Cum a putut un singur om să învingă puterea tuturor idolilor și să dovediască prin puterea lui că idoli nu sunt nimic? Care om, — fie mag, fie cuceritor sau rege — a mai fost cândva în stare să ia lupta cu o mulțime nenumărată de popoare, cu tot cultul idolesc, cu mulțimea demonilor, cu puterea vrăjitorilor, cu toată înțelepciunea păgânilor, și să le birue pe toate, cu o singură năvală, decât numai singurul Domn, Dumnezeu nostru, Cuvântul cel din veci? Numai El a fost în stare, cu puterea biruitoare a luminei lăuntrice, să nimiciască toate rătăcirile, încât ceice mai înainte se închinau la idoli, acum să-i strivească în picioare; ceice admirau magia, acum să arunce în foc cărțile de vrăjitorie; și chiar și ceice străluceau între oameni ca înțelepți și filozofi, să se plece acum cu smerenie în fața Evangheliei, mai mult decât înaintea oricărei alte înțelepciuni. Ei părăsesc acum pe învățătorii cărora se închinau mai înainte, și adoră pe Hristos, de care se radeau pe când fu răstignit, și-l recunosc pe față, Dumnezeirea. Cu semnul Crucii idoli păgâni sunt alungați, iar Mântuitorul cel Răstignit este pretutindenea cinstit ca Dumnezeu, și Fiu al lui Dumnezeu (Sf. Atanasie).

Duhul lui Hristos a biruit lumea. Creștinismul este acel grăunte *de muștar* (Mt. 13 v. 31), care sămănat în lume, a crescut în pom mare, în ale cărui ramuri pasărilor cerului (popoarele) se sălășluiesc. El a crescut minunat de repede și împotriva tuturor piedecilor omenești. Încă și mai mare minune decât răspîndirea în afară a creștinismului, a fost *transformarea lăuntrică*, lucrată de creștinism, în inima omenească. În privința aceasta el se aseamănă cu *aluatul* (Mt. 13 v. 33) care dopește toată făina (neamul omeneșc). Prin: *cuvântul* lui Dumnezeu, *pilda* vieții lui Hristos, și prin *harul* (puterea) Lui, a fost frământat sufletul omeneșc, dinlăuntru în afară.

Păgânismul, ca urmare a păcatului protopărinților, a rodit numai *întunecime* în minte, și *necurățenie* în inimă (Rom. 1 v. 18-32). Zeii păgâni erau învinuiți de: invidie, pismă, dorință de răzbunare și de toate fărădelegile. Dela cine ar fi putut păgânii să ia pildă bună?

Viața creștinilor a strălucit dela început prin *lumina* și *curățenia* lor lăuntrică. Lumea fi cunoștea după *iubirea* lor (In. 13 v. 35), nu iubire numai față de aproapele ci și față de dușmani (Mt. 5 v. 44), și după *virtutea* vieții. Un vechiu scriitor spune următoarele: *Creștinii* nu se deo-

sebesc de ceilalți oameni nici după limbă, nici după patrie, nici după celelalte obiceiuri din afară. Ei nici nu făptuesc lucruri extraordinare. În îmbrăcăminte și hrană urmează obiceiul locului. Dar observați-i! Ei locuesc pe pământ, dar *călătoresc spre cer*; sunt în trup, dar *nu viețuesc după trup*; sunt prigoniti, dar *iubesc pe prigonitori*; sunt săraci, dar *fac pe mulți bogați*; sunt disprețuiți, dar *ei binecuvintează*. Pe scurt: ceea ce este sufletul pentru trup, aceea sunt creștinii în lume. Sufletul ține laolaltă trupul, îl însuflețește, și tot ce are trupul frumos și bun este dela suflet. Aceasta este creștinismul în lume: o putere suprapământescă. Numai Dumnezeu a putut învăța pe oameni așa ceva, și numai pilda unui Dumnezeu ne poate învățându-ne și pe noi de așa ceva. Creștinismul nu este o lucrare omenească, ea este puterea și lucrarea lui Dumnezeu.

„Iisus Hristos — eri și azi și în veci — este acelaș”. (Evr. 13 v. 8). Creștinismul are și astăzi aceeaș putere de frământare în suflete, ca oricând. Să primim acest aluat ce dospește, pe care Mântuitorul ni l-a adus în forma: *învățăturei*, a *pildei* și a *harului* Său, și să-l ascundem, ca pe mărgăritarul cel de mult preț (Mt. 13 v. 46), în inima și în familia noastră, spre a rodi o viață nouă. (Sfârșit.)

† Andrei

Cărți

Prof. univ. *Ioan Gh. Savin: Creștinismul și gândirea contemporană*. Tip. „Fântâna Daurilor”. București 1940. Pagini 160, prețul 100 lei.

Cărțile de cuprins apologetic, deși sunt de o necesitate și actualitate arzătoare, apar destul de rar. Scrierea lor reclamă o temeinică pregătire filosofică și teologică, de aceea nu este de mirare că avem destul de puțini publiciști, cari se încumetă să se îndeletnicească cu problemele lor.

Cel mai competent profesor de Apologetică la noi este astăzi dl prof. I. Gh. Savin dela Facultatea de Teologie din București. D-sa a publicat până în prezent câteva monografii și studii apologetice bune. A început să tipărească și un curs de „Apologă”, dar merge destul de încet. Intre timp mai publică și alte lucrări, cum este și cea de față.

„*Creștinismul și gândirea contemporană*” este o colecție de șase studii și conferințe apologetice. În primul studiu, care e și titlul lucrării, autorul studiază raportul dintre creștinism și filosofie și dintre creștinism și știință. Filosofia coexistă cu religia. La început, în antichitate au fost contopite; după ivirea și răspândirea creștinismului ele au colaborat, până ce în epoca renașterii și de atunci încolo, multă vreme, s'au privit cu

ostilitate. Astăzi se reînfrățesc, deoarece metafizica duce la religie și filosofia tot la religie, lângă tronul Dumnezeirii. Fără religie filosofia se pierde în haos. Cunoașterea numai prin rațiune este ca turnurile catedralelor gotice: oricât sunt de ascuțite, nu pot străpunge infinitul. Cunoașterea prin grație se aseamănă catedralelor bizantine, prin a căror rotunjime a cupolelor se revarsă din cer harul sfințitor peste așezările pământului. Pe planul întâi avem Turnul Babilonului și lupta titanilor cerul; pe planul al doilea avem îngerii și sfinții și întruparea Mântuitorului. În general, prin neocriticismul kantian, prin pragmatismul american, fenomenalismul husserlian, intuiționismul bergsonian, axiologismul lui M. Scheler, ontologismul lui Heidegger, imanentismul lui B. Croce și M. Blondel, neotomismul lui J. Maritain și existențialismul lui Berdiaeff, filosofia contemporană se apropie de Dumnezeu.

Nu tot acelaș raport există între știință și religie. Știința se împacă cu ideea unui Dumnezeu creator, combate ideea materialistă și ateistă despre lume, dar nu admite pe Dumnezeu pronietor, mântuitor și sfințitor, cu alte cuvinte „refuză să se supue dogmaticii creștine”. Totuși și în știință avem curente de apropiere de religie. Teoriile mecaniciste și materialiste sunt perimate; un nou evoluționism apare, netransformist dar spiritualist, care este compatibil cu religia. O nouă teorie despre viață, biocentrică și antropocentrică; legea entropiei (degradarea mișcării în favorul căldurii) care duce la finalitatea universului, relativitatea (care arată limitarea materiei), teoria atomilor și a cvantelor, etc., deschid științei drumul spre religie, așa că numai „filosofii nopții” și savanții „sofiști” mai trăesc din vechea moștenire a materialismului.

„*Creștinismul și viața*” este titlul unui studiu în care autorul combate invinuirile aduse religiei că nu aderă la bucuriile vieții și la plăcerile trupului. Dar creștinismul combate numai erorile și exagerările vieții imorale. El afirmă viața tocmai pentru frumusețea și veșnicia ei.

În „*Îndoeli și certitudini*” autorul face apologia credinței în înviere.

În studiile următoare, despre „*Dumnezeu și cunoașterea Lui*”, „*Ateismul militant*” și „*Creștinism și comunism*”, toate frumos scrise și bine documentate, avem un material de informație foarte prețios, mai ales asupra ateismului și asupra doctrinei și istoriei bolșevismului.

Valoarea tuturor e dublată de actualitatea lor.

Ion C. Lascu: Contribuția învățătorilor la cooperăția Arădană. Arad, 1941.

E un studiu documentat asupra cooperăției din județul Arad, asupra contribuției ce au dat-o

cooperației învățătorii județului și asupra așezămintelor cooperative pe care le-au creat și le conduc învățătorii: Banca Învățătorilor, Librăria Învățătorilor și Cooperația școlară în jud. Arad.

Sunt nume, documente și cifre cari evidențiază frumoasele înfăptuiri ale învățătorilor noștri pe terenul cooperației, demne de cunoscut și de urmat.

Catalogul publicațiilor editate de Arhiepiscopia ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu. Tip. Arhid. 1941. Prețul 25 lei.

O cărticică de mare folos, lucrată cu iscusința unui specialist, de Păr. prof. Gr. T. Marcu pentru a ne face cunoscută activitatea binecuvântată ce o desfășoară Tipografia Mitropolitului Șaguna, sub îndrumarea luminată a I. P. S. S. Mitropolitului *Nicolae*. Cu acest catalog în față, rămâi uimit și încântat de activitatea bogată a tiparului și editurii sibiene, începând cu *Periodicele* (foile, revistele și colecțiile numeroase pe care le editează) și continuând cu titlurile celor 15 categorii de cărți și broșuri de cuprins dogmatic, biblic, istoric, canonic, omiletic, pedagogic, pastoral, filosofic, antisectar, ascetic și mistic, etc. — urmate fiecare de mici extrase din recenziile care li s'au făcut prin diferitele foi și reviste.

Catalogul acesta e oglinda unei activități incomparabile în biserica ortodoxă.

Informațiuni

■ **Premiul de virtute „Mavroyeni”** al Academiei Române, în valoare de 100.000 lei, a fost acordat Dumineca trecută, într'o ședință specială d-nei Galina Georgescu.

Referatul asupra virtuților cari au îndreptățit-o să obțină premiul a fost cetit de Păr. Nicolae Popescu, membru al Academiei. Din cuprinsul lui se constată că premiata a rămas văduvă de tânără cu cinci copii. A venit cu ei în București, unde a învățat croitoria lucrând zi și noapte, trecând 7 ierni în aceeași haină subțire. Și-a terminat între timp liceul, a audiat cursuri la universitate și și-a crescut serios copiii cari azi au rosturi în lume.

Pe lângă cei cinci ai săi, a crescut pe cei patru fii ai violonistului Buică, părăsiți de tatăl lor și orfani de mamă. A crescut apoi doi orfani de război din satul Nana, pe o nepoată a îngrijit-o prin școli, iar acum crește un copil de școală primară, pe mama acestuia oarbă și pe alți doi copii surdo-muți.

Toate acestea le-a făcut fără ajutorul cuiva, fără cerșit pe ici și pe dincolo, numai prin munca

mâinilor ei de croitoreasă, de scriitoare la mașină și de chibzuită gospodină. Puterea ei de muncă i-a găsit vreme să țină conferințe de popularizare și să publice literatură pentru copii (sub numele Gallia Tudor). Amintim cărțile: „Avram Iancu”, „Leonora”, „Camelia”, „Zina celor Trei”, și traducerea „România, țară latină” de Faguères, etc.

Această femeie face parte din acele creștine cari sunt gata oricând să ajute pe aproapele lor; virtute de seamă cerută de Mântuitorul.

După ce d-l președinte al Academiei I. Simionescu a înmănat d-nei Galina Georgescu premiul și a felicitat-o, D-sa a răspuns cu câteva cuvinte de mulțumire.

„Aș fi foarte tercită, a încheiat D-sa, să știu că exemplul care l dau astăzi, ar fi prilejul luminos de a arăta calea adevărată a femeii române”.

Câtă deosebire între mama aceasta de model și o altă doamnă mai tineră, despre care un cotidian bucureștean scrie, după informația unui medic, că nu a primit vizita medicului venit să-i vadă fiul grav bolnav, fiind ocupată la masa jocurilor de noroc unde pierduse 150.000 lei.

■ **Numiri.** În ședința adm. bisericească din 15 Dec. 1941, au fost numiți: Pr. înv. I. Elenesișiu din Săvârșin să administreze parohia vacantă Temeșești și dl Gh. Popoviciu candidat de preot, cu data de 1 Ian. 1941, la parohia Ignești.

■ **La Berlin și Roma,** cu data de 1 Noembrie 1941, avem parohii ortodoxe române. Decretul-Lege de înființare a fost semnat de d-l Mareșal I. Antonescu, în timpul cât a condus ad-interim departamentul Culturii Naționale și al Cultelor.

Motivarea înființării acestor parohii o constituie necesitatea de ordin național și religios, de a avea în cele două mari centre: a Reichului național-socialist și a Italiei fasciste, așezăminte românești cari să favorizeze stabilirea legăturilor de colaborare spirituală cu marii noștri aliați.

Evenimentul are pe lângă valoarea lui morală, o incontestabilă însemnătate istorică.

■ **Meditația IV** rostită de P. C. Păr. Dr. S. Șiclovan la Arad a avut de subiect: *Învierea trupurilor*. Cu multe și interesante amănunte, Sfinția Sa a expus doctrina creștină despre înviere și a desfășurat argumentele biblice și raționale pentru documentarea ei, având de temei dogma învierii din morți a Mântuitorului Hristos.

Dorim sărbători fericite tuturor colaboratorilor, cetitorilor și sprijinitorilor noștri.